

Sygn. akt I PZ 26/10

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gersdorf

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa E. Z.

przeciwko Powiatowemu Centrum Medycznemu Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością NZOZ Szpitalowi Powiatowemu w W.

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 października 2010 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 28 maja 2010 r.,

oddała zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w W. - Sąd Pracy wyrokiem z 25 sierpnia 2009 r., zasądził od pozwanego Powiatowego Centrum Medycznego Spółki z o.o. NZOZ Szpitala Powiatowego w W. na rzecz powódki E. Z. kwotę 6.000 złotych tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę. Powódka pierwotnie wniosła o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę, a następnie zmodyfikowała powództwo, domagając się zasądzenia na jej rzecz odszkodowania w kwocie 6.000 złotych w miejsce przywrócenia do pracy.

W wyniku apelacji strony pozwanej Sąd Okręgowy w S. - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 26 listopada 2009 r., zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że oddalił powództwo. Powódka nie wносиła apelacji od wyroku Sądu Rejonowego.

Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wniósł w imieniu powódki jej pełnomocnik. W skardze oznaczono wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 15.600 złotych.

Postanowieniem z 14 kwietnia 2010 r., I PK 48/10, Sąd Najwyższy zwrócił skargę kasacyjną Sądowi Okręgowemu, celem zbadania prawidłowości oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia.

Postanowieniem z 28 maja 2010 r. Sąd Okręgowy ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 6.000 złotych, w związku z czym odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną.

Sąd Okręgowy ustalił, że 25 sierpnia 2009 r. na rozprawie przed Sądem Rejonowym pełnomocnik powódki, precyzując rozmiar żądanego odszkodowania, określił jego wysokość na kwotę 6.000 złotych. W skardze kasacyjnej jako wartość przedmiotu zaskarżenia podał natomiast kwotę 15.600 złotych. Sąd Okręgowy uznał kwotę oznaczoną w skardze kasacyjnej za nieodpowiadającą rzeczywistej wartości przedmiotu zaskarżenia. Ponieważ zgodnie z treścią art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, skarga podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego wniósł w imieniu powódki jej pełnomocnik, zarzucając naruszenie art. 25 § 1 i 2 k.p. oraz art. 26 k.p.c. poprzez: sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia przez Sąd drugiej instancji w sytuacji, gdy Sąd pierwszej instancji nie sprawdził wartości przedmiotu sporu; sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia dopiero na etapie kontroli skargi kasacyjnej; sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia bez zarzutu błędnego wskazania wartości przedmiotu sporu zgłoszonego przez pozwanego jeszcze przed wdaniem się w spór w przedmiotowej sprawie; dokonanie kontroli wartości przedmiotu sporu, a tym samym przedmiotu zaskarżenia, po wdaniu się w spór

przez pozwanego, mimo że w dalszym toku postępowania wartość przedmiotu sporu, a tym samym przedmiotu zaskarżenia, nie podlega ponownemu badaniu.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Zdaniem pełnomocnika skarżącej wartość przedmiotu sporu, a tym samym przedmiotu zaskarżenia, jeżeli wyrok jest zaskarżony w całości, nie ulega zmianie i wiąże sąd orzekający w danej sprawie w każdej instancji. Sąd traci uprawnienie do badania z urzędu wartości przedmiotu sprawy po dostarczeniu pozwanemu odpisu pozwu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

Zarzut, że niedopuszczalne było w postępowaniu kasacyjnym sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia oraz dokonanie kontroli oznaczenia przez skarżącego wartości przedmiotu zaskarżenia pod kątem dopuszczalności skargi kasacyjnej, jest niesłuszny. Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach stwierdził, że oznaczenie w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia podlega w uzasadnionych przypadkach sprawdzeniu przez sąd na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. w związku z art. 368 § 2 k.p.c. Również sąd, do którego wniesiono skargę kasacyjną (sąd drugiej instancji oraz Sąd Najwyższy), jest zobowiązany do kontroli jej dopuszczalności (art. 398² k.p.c.), w związku z czym może z urzędu sprawdzić podaną wartość przedmiotu zaskarżenia. Wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez wnoszącego skargę kasacyjną z naruszeniem reguł wynikających z art. 19-24 k.p.c. nie jest wiążąca dla oceny dopuszczalności skargi i podlega sprawdzeniu, zarówno przez sąd drugiej instancji, jak i przez Sąd Najwyższy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 1998 r., II UZ 24/98, OSNAPiUS 1999, nr 8, poz. 291; z 6 kwietnia 2007 r., II PZ 12/07, OSNP 2008 nr 11-12, poz. 169). Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z 27 lutego 2002 r., I PKN 305/01 (OSNP 2004, nr 4, poz. 65), wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczona przez pełnomocnika skarżącego w uzupełnieniu braków formalnych kasacji (obecnie skargi kasacyjnej) podlega kontroli i sprawdzeniu przez sąd na podstawie

art. 25 k.p.c. według reguł określonych w art. 19-24 k.p.c.

Do takiej właśnie kontroli był uprawniony i zobowiązany Sąd Okręgowy, decydujący o nadaniu biegu skardze kasacyjnej, albowiem art. 398² k.p.c. ma charakter bezwzględny i wyklucza dowolność stron przy oznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia tylko w celu uzyskania dostępu do Sądu Najwyższego (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 1997 r., I CKN 46/97, PS 1999 nr 10 s. 61, Palestra 1998 nr 1-2, s. 216, postanowienie Sądu Najwyższego z 18 października 2000 r., II UZ 124/00, OSNAPiUS 2002 nr 12, poz. 294). Wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez wnoszącego skargę kasacyjną z naruszeniem reguł art. 19-24 k.p.c. nie jest wiążąca dla oceny jej dopuszczalności (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 czerwca 1997 r., II CKN 47/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 180; z 20 czerwca 1997 r., II CKN 245/97, niepublik.; z 9 czerwca 1998 r., III CZ 75/98, niepublik.; z 25 czerwca 1999 r., II CZ 59/99, niepublik.; z 27 października 2004 r., IV CZ 125/04, niepublik.; z 3 marca 1997 r., III CZ 5/97, LEX nr 33951; z 7 kwietnia 1997 r., III CKN 71/97, LEX nr 29586). Orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące kasacji pozostaje aktualne również w obecnym stanie prawnym w zakresie możliwości dokonania sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w skardze kasacyjnej - zarówno przez sąd drugiej instancji jak i przez Sąd Najwyższy. Wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez wnoszącego skargę kasacyjną z naruszeniem zasad wynikających z art. 19-24 k.p.c. podlega sprawdzeniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2007 r., II PZ 12/07, OSNP 2008, nr 11-12, poz. 169, z 10 listopada 2009 r., II PZ 13/09, LEX nr 574535) i jeżeli okaże się - w wyniku tego sprawdzenia - że wartość ta jest niższa od kwoty granicznej wyznaczającej dopuszczalność skargi kasacyjnej, podlega ona odrzuceniu. Przyjęcie punktu widzenia skarżącej, że wartość przedmiotu sporu, determinująca wartość przedmiotu zaskarżenia, podlega sprawdzeniu tylko na zarzut pozwanego zgłoszony na bardzo wstępnym etapie postępowania (przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy), oznaczałoby, że w razie niezgłoszenia takiego zarzutu przez pozwanego sprawa miałaby formalnie charakter sprawy kasacyjnej (w której skarga kasacyjna formalnie byłaby dopuszczalna), pomimo minimalnej rzeczywistej wartości zaskarżenia.

Skarżąca domagała się ostatecznie zasądzenia odszkodowania w wysokości

trzymiesięcznego wynagrodzenia. Podczas rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku przez Sąd Rejonowy pełnomocnik powódki sprecyzował żądanie, określając wysokość dochodzonego odszkodowania na kwotę 6.000 zł (k. 115), które zostało zasądzone przez Sąd Rejonowy wyrokiem z 25 sierpnia 2009 r. (k. 116). Wartość przedmiotu sporu została potwierdzona w apelacji pozwanego, który zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w całości - co do zasądzenia na rzecz powódki kwoty 6.000 zł (k. 129). Ogłaszając wyrok Sąd Okręgowy prawidłowo poinformował strony, że nie przysługuje od niego skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego (k. 161).

Zgodnie z art. 19 k.p.c. wartość przedmiotu sporu stanowi dochodzona w tym postępowaniu kwota pieniężna. Wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.) i odpowiednio kasacyjnym (art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.) nie może być wyższa od wartości przedmiotu sporu. Wartość ta pozostaje ściśle powiązana z przedmiotem postępowania sądowego jako wypadkowa wartości dochodzonego roszczenia. W rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia została właściwie ustalona przez Sąd Okręgowy na kwotę 6.000 zł. W tych okolicznościach trafnie Sąd Okręgowy zaskarżonym postanowieniem odrzucił skargę kasacyjną uznając, że wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekracza dziesięciu tysięcy złotych, a zatem skarga jest niedopuszczalna (art. 398² § 1 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. Sąd Najwyższy oddalił zażalenie.